

ANALIZA IMPACTULUI EDIȚIILOR DE CARTE INTERACTIVE ASUPRA DEZVOLTĂRII ABILITĂȚILOR COPIILOR

Nicoleta VASILIEV¹, Viorica CAZAC¹

¹Universitatea Tehnică a Moldovei, Chișinău, Republica Moldova

*Autor corespondent: VASILIEV Nicoleta: e-mail nicoleta.vasiliev@ntp.utm.md

Abstract: Editions of children's books are items that have a significant influence on how youngsters acquire their talents. The study examined how interactive book versions helped children up to the age of seven develop their skills. Several types of useful and effective children's books have been analyzed for the skills that can be developed with their help. The book is food for the brain and the objectives imposed on the design and development of book editions involve joint efforts of publishers, designers, authors specialized in the field, and printers that will lead to results such as the quality of the educational component of society increases.

Key words: edition, children, concept, skills

1. INTRODUCERE.

Fiecare copil este unic în modul în care crește, se dezvoltă și dobândește deprinderi și competențe [11].

Familiiile reprezintă un factor semnificativ prin contribuția lor asupra dezvoltării și învățării copilului de-a lungul întregii vieți a acestuia. Este cunoscut faptul că toți copiii se dezvoltă și învață în contextul interacțiunilor și relațiilor pe care copiii le stabilesc cu primele persoane care au grijă de ei, părinții, apoi cu comunitatea apropiată și mediul în care trăiesc. Contextele de învățare în perioada timpurie sprijină și stimulează învățarea și dezvoltarea copiilor mici [11].

Repere de referință în dezvoltarea copiilor până la 7 ani conform politicilor naționale [11] vizează: dezvoltarea fizică a sănătății și igienei, dezvoltarea socio-emoțională, dezvoltarea de a învăța, dezvoltarea limbajului și a comunicării, dezvoltarea cognitivă.

Abilitățile cognitive sunt o serie de abilități pe care le au ființele umane atunci când vine vorba de captarea anumitor informații. Aceste abilități implică utilizarea atenției, a memoriei, a creativității și a gândirii abstracte [2].

Bazele capacității de a învăța pe tot parcursul vieții se formează în primii ani ai copilăriei. Învățarea este un proces treptat, iar construirea unor baze puternice în copilărie reprezintă o condiție prealabilă pentru dezvoltarea competențelor anterioare.

Lecturarea, interacțiunea cu edițiile de carte în contextul celor expuse în opinia multor cercetători este foarte importantă pentru dezvoltarea globală a copiilor. Asociația Americană de pediatrie [10] în rezultatul unui studiu desfășurat a concluzionat că părinții care le citesc copiilor încă din primele luni de viață contribuie la dezvoltarea creierului, a vocabularului – implicit a vorbirii, și la

dezvoltarea logicii. Lecturarea interactivă este un punct forte în dezvoltarea cognitivă și a vocabularului desfășurate în diverse contexte de studiu.

Psihologul francez Jean Piaget, a constatat că în timpul copilăriei, dezvoltarea abilităților cognitive are loc în 4 etape. Fiecare etapă se bazează pe cea anterioară. Piaget a descoperit că copiii explorează lumea din jurul lor înainte de a dobândi limbajul folosindu-și diferitele simțuri. Acesta este cunoscut sub numele de **stadiul senzoriomotor**, care este una dintre cele patru etape care clasifică etapele de învățare ale unui copil. Celelalte trei etape sunt cunoscute sub numele de **etapa pre-operațională, etapa operațională concretă și etapa operațională formală**. În fiecare etapă, copiii dobândesc noi abilități cognitive, în timp ce dezvoltă abilități pe care le-au dobândit în etapele anterioare [1,3].

2. EDIȚIILE DE CARTE ÎN DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR ȘI COMPETENȚELOR COPIILOR.

Dezvoltarea abilităților cognitive la etapa senzoriomotorie prin edițiile de carte

Această etapă durează de la naștere până la 2 ani. La etapa actuală inteligența copilului se bazează pe cunoștințele lor motorii și senzoriale. Copiii asimilează informații despre recunoașterea, prezența și denumirea permanentă a unor obiecte. Aceste informații sunt extrem de importante deoarece îi pregătește pe copii să poată denumi obiecte.

În această perioadă copii se axează mai mult pe jucării care au menirea de ai informa despre mediul înconjurător.

Dezvoltarea abilităților în etapa pre-operațională

Această etapă durează de la 2 la 7 ani. Copiii învață în jur de 7-10 cuvinte noi pe zi și încep să înțeleagă emoțiile: dragostea, încrederea și frica. Un rol important în această etapă îl joacă edițiile de carte și jocurile interactive pentru copii. Ele formează baza lor, dar și ajută la dezvoltarea abilităților:

- generală de învățare;
- spațială;
- de funcționare;
- numerică;
- verbală.

În vederea dezvoltării abilităților specificate, edițiile de carte au un loc aparte, contribuind rapid și treptat la acumularea lor (tabelul 1).

Etapa operațională concretă de dezvoltare a abilităților cognitive

Această etapă durează de la 7 la 11 ani. Acesta este momentul în care copii încep să dezvolte logica și rațiunea, dar totuși învață în timp ce se joacă. Foarte des în această etapă se apelează la ediții de carte din domeniul educativ. Apar deja tematici mai complexe, cu date fixe, care trebuie cunoscute și dezvoltate pe parcurs ce copilul se dezvoltă. Pentru această perioadă, se recomandă edițiile de carte cu o tematică ascunsă. Un exemplu recomandat pentru această perioadă este „Micul Prinț” de Antoine de Saint Exupery (fig. 1).

Ediția conține ilustrații originale, simplistite, care relatează întâlnirea unui pilot rătăcit în deșert ce se întâlnește cu un prinț ajuns pe Pământ de pe un asteroid. Îmbinarea lor cu elementele pop-up creează o atmosferă care te captivează

Tabel 1: Analiza impactului edițiilor de carte interactive asupra abilităților la copii [4-8]

Nr.	Exemplu	Caracterizare
1	2	3
1		<i>Activități de baza pentru copii de grădiniță (4-6 ani)</i> Cartea se adresează copiilor preșcolari. Copii învață să scrie numerele și literele, să deseneze și să coloreze figuri simple și complexe. Cartea dezvoltă abilitatea verbală, numerică, spațială și generală de învățare.
2		<i>Culori. Set educativ cu puzzle</i> Set educativ pentru copii cu imaginile viu colorate și piesele mari de puzzle care trebuie potrivite la locurile lor. Jocul ajută pe cei mici să-și dezvolte capacitățile motrice și să învețe mai ușor culorile prin activități de recunoaștere. Setul dezvoltă abilitatea verbală, spațială și generală de învățare.
3		<i>Bebe învață. Set educativ: 6 cărți + 6 cuburi</i> Set educativ distractiv de cunoaștere a culorilor, numerelor, formelor, primele cuvinte, precum și momentele zilei. Cele șase cuburi ce le însoțesc contribuie la dezvoltarea coordonării ochi - mână și a abilităților de învățare prin joacă. Setul dezvoltă abilitatea verbală, numerică, spațială, de funcționare și generală de învățare.
4		<i>Scrie și șterge. Învățăm cuvinte. Carte cu sunete</i> Cartea folosește pixul cu cerneala specială care se șterge cu buretele, mai este dotată cu sunete atractive pentru micuți. Cartea este spiralată, pentru o mobilitate mai mare, și ușurință la deschidere. Ediția dezvoltă abilitatea verbală, numerică, spațială, de funcționare și generală de învățare.
5		<i>Carte 3D / pop-up, primele mele numere</i> În această carte pop-up-urile sunt flexibile. Datorită efectului 3D, totul apare la îndemână și primele numere pot fi învățate într-un mod foarte jucăuș. Cartea conține elemente distractive pentru a atrage atenția micului cititor, dar și al atrage în lumea cunoștințelor. Ediția dezvoltă abilitatea verbală, numerică, spațială, de funcționare și generală de învățare.

privirea prin elemente tridimensionale. Acest tip de ediție, ajută la dezvoltarea imaginației, captarea informației, pătrunderea în esență a mesajului vizual al ediției. Conținutul este unul filosofic, conține critică a lumii adulților, care ajută la

înțelegerea anturajului mai minuțios.

Figura 1: „Micul Prinț” de Antoine de Saint Exupéry [9]

Etape operațională formală de dezvoltare a abilităților copiilor.

Odată cu dezvoltarea, copilul dobândește abilități de a gândi abstract. El are acum posibilitatea să înțeleagă și să opereze cu idei abstracte, precum zeități, dragostea sau dreptatea. Aici predomină subiectele de: dragoste, detectiv, aventură, divertisment, science-fiction, dramă și multe altele.

În categoria dată abilitățile nu mai sunt dezvoltate doar cu ediții de carte cu elemente interactive, dar și cu cele în copertă rigidă sau flexibilă.

3. CONTRIBUȚII PRIVIND CREAREA ISTORIILOR VIZUALE INTERACTIVE ÎN EDIȚIILE DE CARTE DIDACTICE PENTRU COPII

În vederea dezvoltării competențelor lingvistice copiilor la limba italiană, a fost elaborată o colecție de ediții structurată pe domenii de abordare după concepția autoarei Tatiana Beșliu, soluționarea grafică aparținând Nicoletei Vasiliev.

A fost stabilită strategia de soluționare estetică pornind de la obiectivele didactice prestabilite prin care colecția de ediții didactice este orientată să:

- dezvolte competențele lingvistice în limba italiană;
- faciliteze comunicarea;
- îmbunătățească concentrația și atenția;
- deschidă mintea;
- antreneze memoria;
- stimuleze imaginația și creativitatea;
- faciliteze înțelesul conceptelor reproduse în ediții;
- să educe pasiunea pentru învățare, cunoaștere, lecturare.

În același timp, la conceperea edițiilor autoarele s-au ghidat de exigențele didactice de formare a competențelor lingvistice într-o limbă străină, a celor ce țin de particularitățile de dezvoltare a copiilor pentru această grupă de vârstă, a exigențelor de tehnoredactare artistică.

Astfel, elementele textuale selectate ce definesc obiectivele educaționale lingvistice au fost îmbinate cu imaginile create, prezentând diverse informații și curiozități despre fiecare animal, cunoscut sau mai puțin cunoscut (fig. 2). Imaginile sunt bidimensionale, în soluționare cromatică vibrantă pentru a captura atenția și memorabilitatea micului cititor. Tipul de copertare este flexibilă, fixată cu clame metalice din considerentul volumului mic al conținutului ediției de 28 pagini.

La realizarea acestor ediții de carte au fost parcurse următoarele etape:

- 1) *Documentarea* axată pe cunoașterea pieței destinate edițiilor de carte didactice pentru copii, analiza abordărilor stilistice din edițiile de carte similară, decizia soluționării prin abordare grafică bidimensională în cromatică caldă.
- 2) *Schițarea* – elaborarea conceptelor schițe, stabilirea formatului final, fonturilor și selectarea a 12 subiecte de referință ce vor fi realizate.
- 3) *Proiectarea* – aprobarea de către autor a conceptului estetic al ediției, realizarea imaginilor. Imaginile au fost realizate simplist în reproducere și ușor de asimilat de către copii, pentru a le atrage atenția către subiect.
- 4) *Evaluarea satisfacției cititorilor*. Elaborarea unui chestionar, organizarea și desfășurarea unui sondaj pentru cunoașterea opiniei cu referință la perceperea estetică a edițiilor.
- 5) *Machetarea ediției*.

Textul a fost soluționat cu axarea pe 3 obiective distincte:

- descrierea personajului/subiectului;
 - implicarea în Jocul interactiv-cognitiv, întrebare-răspuns;
 - operarea cu Proverbe, curiozități.
- 6) *Aprobare de către autor a machetei ediției*.
 - 7) *Pregătirea fișierului pentru tipar*.

a

b

Figura 2: Exemple de soluționare estetică a paginilor de interior a edițiilor didactice pentru copii de studiere a limbii italiene, autor: Tatiana Beșliu, soluționare grafică, Nicoleta Vasiliu

a – pagină de interior pentru ediția de carte „Gli Insetti”;
b - pagină de interior pentru ediția de carte „Gli Animali”.

Figura 3: Elemente constructive ale machetei ediției de carte:
1- element grafic; 2- element textual; 3- câmpurile formatului; 4- coloncifră

4. CONCLUZII

În baza analizei edițiilor de carte pentru copii, au fost identificate abilitățile ce trebuie dezvoltate la o vârstă fragedă la copi conformă strategiilor educaționale naționale și internaționale direcționate spre: dezvoltarea fizică a sănătății și igienei, dezvoltarea socio-emoțională, dezvoltarea de a învăța, dezvoltarea limbajului și a comunicării, dezvoltarea cognitivă:

Prin edițiile de carte interactive se urmăresc obiective de dezvoltare a competențelor lingvistice, de facilitare a comunicării, de îmbunătățire a concentrației și atenției, de atitudine deschidere, de antrenare a memoriei, de stimulare a imaginației și creativității, de facilitare a semnificației conceptelor reproduse în ediții.

Edițiile de carte destinate copiilor trebuie selectate conform vârstei cititorilor.

Interactivitatea edițiilor de carte garantează atitudinea cognitivă pentru toată viața și educarea continuă a acestor valori noilor generații.

Un alt garant al bunei educații pe termen lung este implicarea familiei în achiziția de carte, personalizarea și lecturarea lor.

5. Referințe

1. Piaget Jean, *Psihologia copilului*. Paris: Presses Universitaires de France, 1966. [on-line]. [accesat 1 martie 2023]. Disponibil: <https://docplayer.ro/189463523-Psihologia-copilului.html>
2. Abilități cognitive și tehnică de studiu [on-line]. [accesat 1 martie 2023]. Disponibil: <https://www.formacionyestudios.com/ro/abilit%C4%83%C8%9Bi-cognitive.html#:~:text=Abilit%C4%83%C8%9Bile%20cognitive%20sunt%20o%20serie,creativit%C4%83%C8%9Bii%20%C8%99i%20a%20g%C3%A2ndirii%20abstracte.>
3. Dezvoltarea abilităților cognitive; teoria lui Piaget [on-line]. [accesat 1 martie 2023]. Disponibil: <https://blog.cognifit.com/ro/dezvoltarea->

- [abilit%C4%83%C8%9Bilor-cognitive/](#)
4. Activități de baza pentru copiii de gradinita (4-6 ani) [on-line]. [accesat 1 martie 2023]. Disponibil: https://www.librariaonline.ro/manuale_scolare/invatamant_prescolar/activitati_de_baza_pentru_copii_de_gradinita_4_6_anii-teora-p10196146
 5. Bebe invata. Culori. Set educativ cu puzzle [on-line]. [accesat 1 martie 2023]. Disponibil: https://bookzone.ro/carte/bebe-invata-culori-set-educativ-cu-puzzle?gclid=CjwKCAiAjPyfBhBMEiwAB2CClqtfIrlJ7q4rV-M3O0Ixmt2dk7mQGIAAnYXkadfa4BkufizkvLoBoBBRoCwAgQAvD_BwE
 6. Bebe învață. Set educativ: 6 cărți + 6 cuburi [on-line]. [accesat 1 martie 2023]. Disponibil: https://www.libris.ro/bebe-invata-set-educativ-6-carti-6-cuburi-PRU978-9975-54-459-7--p21239375.html?gclid=CjwKCAiAjPyfBhBMEiwAB2CClREDBBbE5ZZwhoT2wLB7xW2b3rwVgpeF9QctlQluElvhGYzfsDLzRBoCPYQAvD_BwE
 7. Scrie și șterge. Învață cuvinte. Carte cu sunete [on-line]. [accesat 1 martie 2023]. Disponibil: <https://www.emag.ro/scrive-si-sterge-invata-cuvinte-carte-cu-sunete-9786063338304/pd/DR012CMBM/>
 8. Carte 3D / pop-up, primele mele numere [on-line]. [accesat 1 martie 2023]. Disponibil: <https://www.emag.ro/carte-3d-pop-up-primele-mele-numere-mein-liebstes-pop-up-buch-erste-zahlen-dk-9783831036325/pd/DF4LKYMBM/>
 9. CĂRȚILE COPILĂRIEI 10 cărți pentru copii de 7 ani [on-line]. [accesat 2 martie 2023]. Disponibil: <https://rasfoiala.com/2022/03/29/cartile-copilariei-10-carti-pentru-copii-de-7-ani/>
 10. Importanța cărților și a lecturii în dezvoltarea copiilor. [on-line]. [accesat 2 martie 2023]. Disponibil [https://plei.ro/blog/importanta-cartilor-lecturii-dezvoltare-copii/].
 11. Standarde de învățare și dezvoltare pentru copilul de la naștere până la 7 ani. [on-line]. [accesat 2 martie 2023]. Disponibil [https://mecc.gov.md/sites/default/files/ro_standarde_reeditare.pdf].